

→ Zvonko Labaš, zamjenik direktora NFCA

Sustav u FBiH izigrava se na štetu Hrvata

Laboš: Potrebno osigurati jednaku i pravičnu zastupljenost u FBiH kada je u pitanju hrvatski konstitutivni narod. Potrebno je mijenjati Dayton da bi dobili novi pravični ustav

NAJVAŽNIJI susret kardinala i Z. Labaša (drugi s lijeva) bio je s predsjednikom Boehnerom

URED HNS-A NFCA ĆE UVJEK POMAGATI HRVATE U BIH, ALI PRIBLIŽAVANJE WASHINGTONU JE

OD ŽIVOTNE VAŽNOSTI KAKO BI BILI POSVE USPJEŠNI U OSTVARENJU JEDNAKOPRAVNOSTI

Zoran Krešić
zoran.kresic@vecernji.net

Iznenadna i nadasve uspješna turneja vrhbosanskog nadbiskupa, kardinala Vinka Puljića rezultat je višemjesečne pripreme i sustavnog rada prvih ljudi Nacionalne federacije američkih Hrvata (NFCA), ali i kardinalovih 'veza' u Katoličkoj crkvi u SAD-u. Izvršni potpredsjednik NFCA Zvonko Labaš, koji je bio nazočan kardinalovim susretima u Bijeloj kući, State Departmentu i Kongresu, ističe da su ove poruke snažno odjeknule s obzirom na upozorenja da se sustavno gazi politička i ekonomska prava Hrvata katolika u BiH. Kako ste doživjeli autentične poruke vrhbosanskog nadbiskupa, kardinala Vinka Puljića koje je izrekao tijekom brojnih susreta u Washingtonu s visokim dužnosnicima SAD-a?

Posjet kardinala Puljića i izjave primljeni su jako snažno. Ono što je također jako važno za nas jest da je Uzoriti svojim autoritetom istaknuo mnoga stajališta koja je Nacionalna federacija američkih Hrvata (NFCA) o ovim važnim pitanjima ranije predstavljala predstavnicima Vlade Sjedinjenih Država.

Koliko je NFCA 'kriv' što je Uzoriti imao tako značajne susrete na visokoj razini za koje je veleposlanik BiH u SAD-u ocijenio da su najznačajniji koje je jedan bh. dužnosnik imao u posljednjih deset godina u SAD-u?

NFCA je organizirao, s potporom veleposlanstava Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, u Washingtonu sve susrete koji su održani na Capitol Hillu s predstavnicima američkog Kongresa. Ovi sastanci su uključivali raspravu sa senatorima Markom Begichem iz Aljaske, predsjednikom Predstavničkog doma Johnom Boehnerom, kao i sa šestero drugih članova Kongresa koji su posebno povezani i prate zbivanja u jugoistočnoj Europi. Također, organizirali smo i određene susrete s pojedinim dužnosnicima iz američkog State Departmenta, kao i Nacionalnog vijeća za sigurnost.

Ovdje je posebno dojmljiva činjenica što je kardinal imao vrlo skladne razgovore pune razumijevanja s demokratima i republikancima, dok bi se u Zagrebu, Sarajevu i Mostaru to zasigurno politiziralo. Zašto je to tako?

Malobrojni nacionalni predstavnici iz BiH su tako visoko poštovani u Washingtonu kao što je kardinal Vinko Puljić, sarajevski nadbiskup.

Kakva su Vaša očekivanja od kardinalove američke misije, mislite li da bi se stvari mogle pokrenuti u pozitivnijem svjetlu za Hr-

vate budući da s druge strane informacije koje dobiva administracija u Washingtonu iz BiH, ako je suditi prema depešama WikiLeaks, uglavnom favorizira bošnjačku stranu?

Ovo je drugi posjet kardinala Puljića u čiju je organizaciju NFCA bio uključen. U veljači 2009. NFCA je pomogao kardinalu održati susrete u State Departmentu, američkom Kongresu, kao i drugim vladinim tijelima zaduženima za vanjsku politiku. Ovi susreti održani ranije ovoga mjeseca su bili također jako dobro

prihvaćeni zbog kardinalove rastuće reputacije, ali i jednostavnih poruka koje je prenosio u Washingtonu, kao i u cijelim Sjedinjenim

Malo dužnosnika u BiH ima ugled kao kardinal Puljić u Washingtonu

Sjedinjene Države ponovno stavljaju BiH u središte zanimanja

Državama dok je boravio ovdje.

Je li moguće održati ovakvu razinu korespondencije s američkom administracijom i jesu li iz NFCA spremni poduprijeti inicijativu za osnivanje lobističkih ureda u Washingtonu što zagovara Hrvatski narodni sabor u BiH?

NFCA je jako sretan podržati u cjelini Hrvate iz Bosne i Hercegovine, kao i njihove politike i ekonomske ciljeve u Federaciji te u cijeloj Bosni i Hercegovini. Nacionalna federacija američkih Hrvata će uvijek koristiti svoj utjecaj u korist i interes Hrvata i poboljšanje stabilnosti Bosne i Hercegovine. Ali NFCA jednostavno nije u mogućnosti svakodnevno nadzirati nadolazeće političke aktivnosti koje moraju poduzeti bosanskohercegovački Hrvati kako bi bili posve uspješni u Washingtonu. Stoga, dodatna inicijativa je je jako dobra ideja.

Vlast u Federaciji BiH, gdje je ostala živjeti većina Hrvata nakon rata, uspostavile su bošnjačke stranke isključujući dva HDZ-a za koje je glasovalo više od 90 posto Hrvata i instalirajući minornu hrvatske stranke, a takvo što je odobrila me-

dunarodna uprava i administracija SAD-a. Kako to mijenjati?

Koliko znamo, postojalo je jako puno ponuda i preporuka koje su iznesene posljednjih godina. Međutim, politička i ekonomska situacija u Bosni i Hercegovini se ne kreće naprijed oko važnih i potrebnih pitanja kako bi se osigurala jednaka i pravična zastupljenost u Federaciji BiH kada je u pitanju hrvatski narod. Očito je da se taj politički sustav izigrava na štetu Hrvata u Bosni i Hercegovini. Postoji gotovo jednoglasno mišljenje ovdje u Washingtonu, kao i među hrvatskom dijasporom da bi Daytonski sporazum trebalo modificirati kako bi se omogućilo donošenje novog i poštenog ustava.

Većina Hrvata u BiH očekuje da se uspostavi većinska hrvatska federalna jedinica (republika) kako bi zaštitili svoja prava. Kako gledate na takav zahtjev?

O ovome se raspravljalo bez mnogo uspjeha u prošlosti. Nismo sigurni koliko bi bilo popularno ponovno isticati ovaj cilj danas. Međutim, postoji rastuće razumijevanje da Bosna i Hercegovina, bez jednakih političkih i ekonomskih

prava za Hrvate tamo, neće opstati. Vjerujem da su jednaka politička i ekonomska prava za Hrvate jedino ljepljivo koje će očuvati Bosnu i Hercegovinu kao čitavu i funkcionalnu državu.

Je li realno očekivati da se administracija Sjedinjenih Američkih Država ponovno uključi u rješavanje bh. problema jer je svima jasno da bez strane infuzije ova država neće opstati, a pri tome su Hrvati u najtežoj poziciji?

Vlada Sjedinjenih Država zapravo nikada nije prestala biti uključena oko Bosne i Hercegovine. Međutim, postojeći politički okvir i posljednja događanja na političkoj sceni, kada su u pitanju stvari koje posebice pogadaju Hrvate, privukli su novo i pojačano zanimanje. Kardinalov posjet Sjedinjenim Državama pomogao je da se naglase neki od ovih tekućih problema. Ovo obnovljeno zanimanje u Washingtonu trebalo bi se na ispravan način obraditi kako bi se procesi pokrenuli naprijed na razuman i uspješan način.

Kada se analiziraju sadašnji prijedlozi za reformu Ustava i promjenu Daytonu koji su stizali od SAD-a, uglavnom su bili još

lošiji za Hrvate od samoga Daytonu. Vidite li odgovornost hrvatske dijaspore, Zagreba, domaćih političara što je to tako?

Cijenim to pitanje, ali vjerujem da nisam u stanju u cijelosti odgovoriti na to sada.

Jedna od depeša američkog Veleposlanstva s WikiLeaks pokazala je da je Zagreb zbog osobnih interesa nagovarao Hrvate u BiH da prihvate loša rješenja. Je li vrijeme da se Hrvati u BiH osamostale i vode snažniju vlastitu politiku?

Dokumenti koje objavljuje WikiLeaks su jako zanimljivi, ali izneseni dokumenti nisu svaki put jasno razumljeni u stvarnome kontekstu.

Nakon stvaranja hrvatske države zaboravilo se u dobroj mjeri na dijasporu, Hrvate u BiH. Može li se obnoviti politički, gospodarski, interes za kulturnom suradnjom dijaspore s domovinom?

Posljednja rezolucija u Hrvatskome saboru koju je potaknuo zastupnik dr. Ivan Bagarić, a odnosi se na promoviranje snažnije suradnje s hrvatskom dijasporom bilo gdje u svijetu, jako je dobar alat za nastavak ovih važnih procesa.